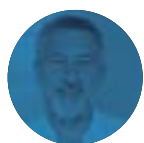

L'experiència de l'IES Cartima

Com la tecnologia i la cultura escolar inclusiva transformen l'ensenyament i l'aprenentatge en un entorn democràtic

per José María Ruiz Palomo

L'IES Cartima va començar el seu camí el setembre de 2014, s'ubica a la Vall del Guadalhorce a vint quilòmetres de la capital de Màlaga, i actualment té 560 alumnes i 50 docents. La nostra oferta educativa inclou cinc línies de secundària i dues Aules específiques.

Des del principi ens ha preocupat "la manca d'atenció al desenvolupament emocional de l'ésser humà, motor fonamental de l'aprenentatge." (Pérez Gómez, Al, 2012). I a la vegada tenim molt present que "els professors necessiten construir els seus complexos rols professionals i maneres de pensar sobre la pràctica docent en contextos segurs d'aprenentatge en comunitat" (Korthagen, 2011).

El principal repte que afrontem com a centre és sostenir una cultura escolar reconeixible, amb principis, objectius i línies d'actuació basats en les Ciències de l'Educació. Aquests són públics perquè puguin ser objecte de reflexió i debat al si de la comunitat educativa; i perquè puguin ser coneguts pels qui es plantegen venir al centre. L'esforç de difusió de la nostra activitat durant anys ha estat clau per conformar un equip docent compromès, i també perquè l'alumnat, el professorat, i les famílies que arribaven fossin conscients que la cerca del bé comú per atendre les necessitats de tot el col·lectiu és la nostra prioritat.

Això té diverses conseqüències pràctiques: vam ser reconeguts com a Comunitat d'aprenentatge (INCLUD-ED) el 2017, fem de la inclusió un objectiu prioritari, i anteposem la cura de les persones. Les dinàmiques del centre tenen arrels netament democràtiques i es basen en la participació, l'escolta i el diàleg. I al seu torn prioritzem la connexió entre l'activitat acadèmica i el món real, tant presencial com virtual, per dotar de sentit l'aprenentatge; ens agrada dir que aprenem per a la vida.

La connexió entre l'activitat acadèmica i el món real, tant presencial com virtual, dota de sentit l'aprenentatge

Una eina clau per aconseguir els nostres objectius és la tecnologia. Per això, al nostre centre funciona un model 1x1 en què cada estudiant té una tauleta. El desenvolupament de la competència digital i de l'autonomia com a aprenents poden marcar diferències importants en les oportunitats de què pot disposar l'alumnat i les famílies després del seu pas per l'IES Cartima. I entenem que crear les condicions perquè les persones puguin accedir a més oportunitats és una manera de fer-les més lliures.

D'altra banda, fa temps que l'escola ha demostrat la seva capacitat per apropiant-se de les eines digitals per posar-les al servei d'objectius pedagògics tot convertint els centres educatius en l'àmbit idoni per educar en el seu ús. Enfrontar l'alumnat a la necessitat d'utilitzar diàriament dispositius, aplicacions, espais en línia, ens brinda l'oportunitat de reflexionar sobre el seu ús, de consensuar normes i de desenvolupar actituds responsables com a usuaris de la tecnologia. Els docents han acreditat capacitat sobrada per liderar aquests processos, que s'haurien de desenvolupar amb l'acompanyament de les famílies en dinàmiques tan horitzontals i participatives com sigui possible.

Per això fem una sessió dins del nostre programa de formació inicial. Entre el 4 i el 14 de setembre cada curs dediquem sessions de formació/reflexió a múltiples aspectes de la labor docent (Avaluació de l'aprenentatge, Inclusió i atenció a la diversitat, Projectes interdisciplinaris, ABP, Aprenentatge cooperatiu, Ús de la tecnologia, Convivència...) i sempre hi ha un matí reservat per a la tecnologia; la intel·ligència artificial ocupa ara la part principal d'aquest espai.

José María Ruiz Palomo és el director de l'IES Cartima. Membre del Grup motor per al desenvolupament del Pla Estratègic d'Innovació de la Conselleria d'Educació de la Junta d'Andalusia (2021-2027). Ha impartit nombroses ponències i cursos sobre metodologies actives, integració de la tecnologia a l'escola i organització escolar.

Notes

¹ Projecte Cartima: <https://www.youtube.com/watch?v=SCWj3SEGhnE>